

TOP FLOP

Prehranske skrbi

Javnomenjska raziskava Eurobarometra o prehranski varnosti je pokazala, da prebivalce držav EU zelo skrbi, ali smo na svetu sposobni pridelati dovolj hrane za zadovoljitev vseh potreb. Zaskrbljenost za to so izrazile več kot tri četrtine vprašanih. Precej manj so prebivalci EU v povprečju zaskrbljeni zaradi prehranske varnosti v lastnih državah, a so glede tega razlike med posameznimi državami precej večje. Za prehransko samozadostnost je zaskrbljenih kar 94 odstotkov vprašanih Grkov in 85 odstotkov Portugalcev. Na tretjem mestu smo Slovenci. Zanimivo je, da vprašanje prehranske varnosti veliko bolj kot severnjake skrbi prebivalce držav na jugu Evrope, čeprav so prav te večinoma velike

Države EU po deležu prebivalcev, ki jih skrbi prehranska samozadostnost države (v %)

TOP5

Nizozemska	11
Danska	11
Švedska	13
Nemčija	14
Avstrija	22

FLOP5

Grčija	94
Portugalska	85
Slovenija	74
Španija	69
Češka	68

Vir: Eurobarometer

izvoznice živilskih izdelkov. Prebivalcev severnih držav, katerih podnebje je do kmetijstva manj prijazno, prehranska varnost večinoma ne skrbi.

Z vidika okolja je uvedba dodatne takse na pogonska goriva seveda dobrodošla, saj dodatno zmanjšuje privlačnost prevoza z osebnimi avtomobili. A tako potezo bi lahko pozdravili, če bi bila z dajatvijo zbrana sredstva namenjena za spodbujanje javnega prevoza in obnovljivih virov energije, ne pa za hinavsko polnjenje proračuna.

„Novinarski“
deja vu

Uredniške in novinarske
rošade po Janševo / Petra Tihole

Da namerava medijska družba TSmedia jeseni zagnati televizijski program Planet TV, je znano. Konec septembra naj bi tako na slovenskem trgu dobili novo televizijo, ki pa je že zbudila nekatere pomisleke, predvsem zaradi lastništva. Družba TSmedia je namreč v stoddostni lasti Telekom Slovenije, ki pa je v večinski državni lasti.

Ne glede na to, da za medije v lasti države velja posebna zakonodaja, ki jo urejata zakon o RTV Slovenija in zakon o Slovenski tiskovni agenciji (STA), na ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport odgovarjajo, da ta medij ne potrebuje posebnega zakona, saj je Telekom Slovenije gospodarska družba, ki lahko opravlja vse dejavnosti, za katere je registrirana. Omejitev velja le za tiste dejavnosti, ki so v „konfliktu“.

Čeprav še ni znano, ali bo televizija sploh lahko zaživela, saj za zdaj še nima urejenih potrebnih dovoljenj, na TSmedia pospešeno kadrujejo. Programski direktor Planet TV je že pred časom postal Amir Mureškič. Na položaj vršilca dolžnosti urednika nastajajoče televizije pa so imenovali Rajka

Alenka Paulin in Janez Janša / Foto: Borut Peterlin

Geriča, ki je bil v prvi Janševi vladi odgovorni urednik informativnega programa TV Slovenija.

Kmalu zatem, ko so predstavili ekipo, ki bo ustvarjala novo televizijo, so se kadrovske menjave začele tudi na dosedanjem mediju TSmedia, portalu Siol.net. Francija Valjavca je na položaju vršilca dolžnosti odgovornega urednika zamenjal Uroš Urbanič, nekdanji odgovorni urednik Multimedijskega centra RTV Slovenija (MMC), v prvi Janševi vladi pa notranjepolitični urednik STA. Oba medija je pod njegovim vodstvom zaznamovalo poročanje, izrazito naklonjeno desni politični opciji. Z STA prihaja tudi nova šefinja zunanje politike, zdaj že razvpita nekdanja direktorica omenjene agencije Alenka Paulin. Nekdanje tiskovne predstavnice SDS, ki je na STA prišla neposredno iz Janševga kabineta, se zaposleni danes spominjajo z grenkobo.

Vloge so se nekoliko zamenjale, a paralele ostajajo iste. Vodenje drugega najbolj obiskanega portala v Sloveniji je prevzela „falanga“, zbrana okoli Urbanije, ki jo dopolnjuje še Aleš Žužek, prav tako nekdanji novinar ter urednik MMC-ja, ki je na položaju urednika notranje politike zamenjal Aleksandra Mičiča. Ta je doslej urejal tudi področji kulture in trendov, ki ju je zdaj

prevzela Katja Pirnat, prav tako nekdanja novinarka MMC-ja.

Uredniška menjava se čedalje izrazi-teje kaže tudi na vsebini portala Siol.net. Že nekaj časa so članki o notranji politiki izrazito provladni, vse skupaj pa se samo stopnjuje z odpiranjem vedno novih tem v obliki udarnih „prodomobrskih“ novic na prvi strani. Zgodba o „uravnoveževanju“ medijev se torej začneja znova. V nedeljo smo denimo brali članek o „zločincu Francu Rozmanu - Stanetu“ izpod peresa Aleksandra Koldnika, ki je bil še pred kratkim novinar „Urbanijevega“ MMC-ja, kjer je vedno poročal izrazito enostransko. Janšev medijski korpus se znova krepi.

Izbrisani
travnik in rože

Zeleni grafit, ki so ga na
ljubljski Metelkovi ustvarili
otroci, so po le nekaj tednih
že izbrisali / Vanja Pirc

Ustvarjanje je že od nekdaj pomemben del predšolskega izobraževanja. Vsi se spomnimo, kako smo v vrtcu ob pomoči vzgojiteljev risali, prepevali in nastopali v predstavah. Ljubljanski Vrtec Vodmat pa ustvarjalnosti že sedmo leto namenja še dodatno pozornost. V vrtcu k sodelovanju ne vabijo le strokovnjakov za vzgojo, temveč tudi umetnike, ki niso pedagogi.

Izkušnje so pokazale, da ta edinstven pedagoški pristop prinaša številne pozitivne učinke. Otroci ne razvijajo le umetniških sposobnosti ali naklonjenosti do umetnosti, temveč tudi čut za odgovornost in empatijo. To je potrdil tudi projekt Kulturno žlahte-

Otroški zeleni pas, ki je zmotil
uradnike / Foto: Arhiv Mladine

nje najmlajših, ki ga je vodil prav Vrtec Vodmat, sofinancirala pa sta ga Evropski socialni sklad in šolsko ministrstvo.

Vrtec Vodmat je tudi v letošnjem šolskem letu nadaljeval takšen induktiven način vzgoje. Tokrat so k sodelovanju povabili dva umetnika, ki imata izkušnje z grafitarstvom in njegovo bolj umetniško vejo, street

Oglobljeno nasprotovanje Izraelu

Kako prijaviš protest dva dni prej, preden veš, da se bo zgodil? / Klemen Košak

Majski protest v Mariboru
/ Foto: Andrej Adam

V sklopu Evropske prestolnice kulture so v četrtek, 24. maja, v Fotografskem muzeju v Mariboru odprli razstavo z naslovom Spremembe: Izrael nekoč in danes. Razstavljene fotografije naj bi prikazovale, kako se v pokrajinski arhitekturi odraža preobrazba nekdanjih sušnih in pustih regij v obdelana in gosto naseljena območja. „Glavna dejavnika, ki sta bila temelj omenjene preobrazbe dežele, sta bila modernizacija in ekonomski razvoj, ki se je začel z ustanovitvijo države Izrael leta 1948,“ so zapisali v napovednik razstave.

V društvu za razvoj humanistične Zofijini ljubimci so bili zgroženi nad „neizmernim cinizmom izraelske politike“. Prepričani so namreč, da je izraelsko preobrazbo pustih regij v naseljene primerneje opisovati z besedami, kot so „apartheid“, „okupacija“ in „kolonializem“. Javnost so zato pozvali k bojkotu razstave, zavod EPK in mesto Maribor pa k načelni ter odgovorni drži do izraelsko-palrestinskega vprašanja.

Dan pred odprtjem razstave, ki se je udeležil tudi izraelski veleposlanik na Dunaju Shamuël Meir, so člani omenjenega društva dobili idejo, da bi pripravili protest. Tako so se čez noč prek spleta

dogovorili, da ga bodo dejansko organizirali in tudi kako.

Ko so naslednji dan prišli pred Fotografski muzej s še svežimi transparenti in letaki, so jih tam že čakali policisti in vseh devet popisali. Tri tedne pozneje sta na sedež Zofijinih ljubimcev s policije prišla plačilna naloga za društvo in njegovo predsednico Aleksandro Žorž. Policija je društvo in odgovorno osebo oglobila, ker shoda, za katerega so na policiji ocenili, da so ga prek Facebooka in elektronske pošte organizirali Zofijini ljubimci, nista prijavila v zakonsko določenem roku, torej tri dni prej.

Člani društva so na spletu objavili poziv in zbrali potrebnih 750 evrov za plačilo glob, a ju kljub temu niso plačali. Zoper plačilna naloga so se pritožili, saj želijo izraziti „protest proti zakonodaji, ki omejuje posameznikovo pravico do spontanega in nenačrtovanega izražanja v javnem prostoru, ki je lasten vsem“. Žorževa poudarja, da Zofijini ljubimci niso organizirali shoda, ampak je bil ta posledica spontanega dogovora med posamezniki, ki so pač člani društva. Poleg tega ga v ponedeljek niso mogli prijaviti, saj so šele v sredo vedeli, da se bo zgodil.

Grafitarstvo in street art se že po svojem bistvu gibljeta na tanki meji med dovoljenim in prepovedanim. Večina grafitov nastane ilegalno. Otroški grafit na Metelkovi je nastajal na površinah, kjer je grafitiranje dovoljeno, del pa je res segel tudi na območje prepovedanega. A poudariti je treba, da se otroci s poslikavami niso dotaknili brezmadežnega poslopja, temveč so porisali objekt, ki ima kljub spomeniškem varstvu že dolgo zgodovino stenskih poslikav. Stavba je bila torej še pred njihovim podvigom povsem popisana. Na njej so bili tudi precej brezzvezni napisi. Travniki, ki so ga narisali otroci, je objekt kvečjemu polepšal.

To je bil tudi cilj mentorjev in otrok. In to je tudi eno od osnovnih poslanstev street arta.

Brez milosti

Po umetnikih in upokojevcih na udaru še otroci s posebnimi potrebami / Tjaša Zajc

„Otrok s posebnimi potrebami je v Sloveniji osem odstotkov, na ravni celotne EU pa šest odstotkov. Smo v Sloveniji bolj posebni ali kaj?“ se je prejšnji teden spraševal minister za vse Žiga Turk in namignil na še eno področje, kjer bi bilo dobro varčevati.

Turk se je v izjavi oprl na podatek, da je bilo v letošnjem šolskem letu v redne osnovne šole, osnovne šole s prilagojenim programom ter zavode za vzgojo in izobraževanje otrok vpisanih 12.400 otrok s posebnimi potrebami. To je 7,7 odstotka celotne populacije osnovnošolcev, ki zajema skoraj 160 tisoč mladih. Vodja oddelka za usmerjanje otrok s posebnimi potrebami pri Zavodu RS za šolstvo Natalija Vovk Ornik ob tem pojasnju-

je, da cilj so si med drugim zadali, da bi se otroci med sprehodom po mestu naučili ločevati med navadnimi čačkami in sporočili z dodano vrednostjo oziroma med vandalizmom na eni ter umetnostjo in družbenim angažmajem na drugi strani.

Otroci so se pri tem seveda tudi sami preizkusili v grafitiranju. Najprej so ustvarjali v vrtcu, potem pa so se sredi junija skupaj z enim od umetnikov odpravili na Metelkovo, eno ključnih grafitarskih točk v Ljubljani. Ker so malčki sami izrazili željo, da bi bilo v mestu več zelenih površin, so skupinski grafit zastavili tako, da so po tleh in zidovih z akrilnimi barvami narisali travo in rože. Malčki so bili navdušeni, prav tako njihovi starši.

A vsi grafitarskega podviga vendarle niso sprejeli z odobravanjem. Ker so poslikavo med drugim nanegli tudi na spomeniško

zaščiteno stavbo na Metelkovi ulici 4, je „superministrstvo“, med drugim pristojno tudi za predšolsko vzgojo in kulturno dediščino, prejelo kar nekaj pritožb, češ da so otroke napeljevali h kršenju predpisov. Na ministrstvu so zato od vrtca zahtevali pojasnila.

Prejšnji teden so „sporne“ poslikave nenadoma izginile z zaščitene objekta. Nenavadno je, da je izbris sprva doletel le poslikave otrok, ne pa tudi vseh drugih grafitov, ki so na istem poslopju nastali bistveno prej. Odstranjevanja slednjih so se lotili šele ta teden. Zakaj so bile poslikave otrok, ki so imele družbeno sporočilo, bolj moteče od „navadnih“ napisov, ki so bili na fasadi že več let, nam ni uspelo izvedeti. Na „superministrstvu“, ki upravlja zaščiteno poslopje, namreč presenetljivo trdijo, da jim ni „znano, kdo, kaj in zakaj naj bi brisal poslikave“ ter da to še preverjajo.

Minister, ki govori hitreje, kot razmišlja / Foto: Miha Fras

je, da je treba pri primerjavah in ocenah velikosti populacije izhajati iz celotne populacije šoloobveznih otrok in otrok, ki še ne obiskujejo šole, ter tudi srednješolcev. Poleg tega je kočljivo delati mednarodne primerjave. Upoštevati je treba postopke ocenjevanja otrokovih posebnih potreb, finančne vire, namenjene izobraževanju otrok s posebnimi